

ارزیابی کارآموزی و کارورزی‌های صنعت داروسازی - بررسی دانشجویان ورودی ۹۶ و ۹۷

سندیکا صنایع داروهای انسانی کاری از کارگروه

پژوهش

تابستان ۱۴۰۳

معرفی پرسشنامه

زمان

شهریور ماه
۱۴۰۳

پاسخ دهندگان

۱۰۳ نفر

نمونه آماری

دانشجویان
داروسازی ایران
ورودی ۹۶ و ۹۷

هدف

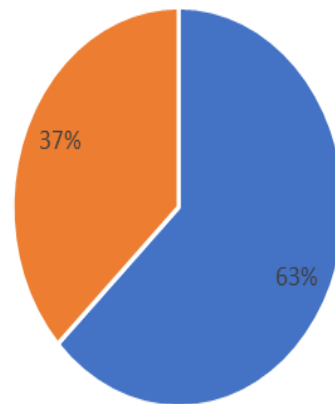
بررسی وضعیت
کارآموزی و
کارورزی‌های
صنعت داروسازی
دانشجویان

کارآموزی و کارورزی صنعت از جمله فعالیت های ضروری در راستای ارتباط بهتر دانشجو با صنعت داروسازی بوده و در اقصی نقاط جهان مطالعات گوناگونی بر میزان تاثیر آن در افزایش این ارتباط انجام شده نتایج گوناگونی بر مبنای تفاوت معیارها از اهمیت هر بخش کوریکولوم آموزشی حاصل شده که اکثر آن ها بر افزایش مهارت و تجربه و علاقه دانشجو به صنعت و ضرورت افزایش این فرآیند تاکید داشته اند و عدم علاقه قابل توجه دانشجویان به صنعت و ادامه تحصیل در این مسیر را به علت بی اطلاعی و ملموس نبودن این زمینه کاری می دانند. درحدی که در بیشترین حالت ۱۰ درصد افراد تمایل به ادامه تحصیل و کار در صنعت داشته اند این درصد در کشور های توسعه یافته نسبت به کشورهای در حال توسعه بیشتر بود ولی همچنان تمایل به داروسازی بیمارستانی بیشتر مورد توجه بود. مطالعه حاضر جهت بررسی این موضوع در ایران می باشد.

تمایل به فعالیت در صنعت داروسازی

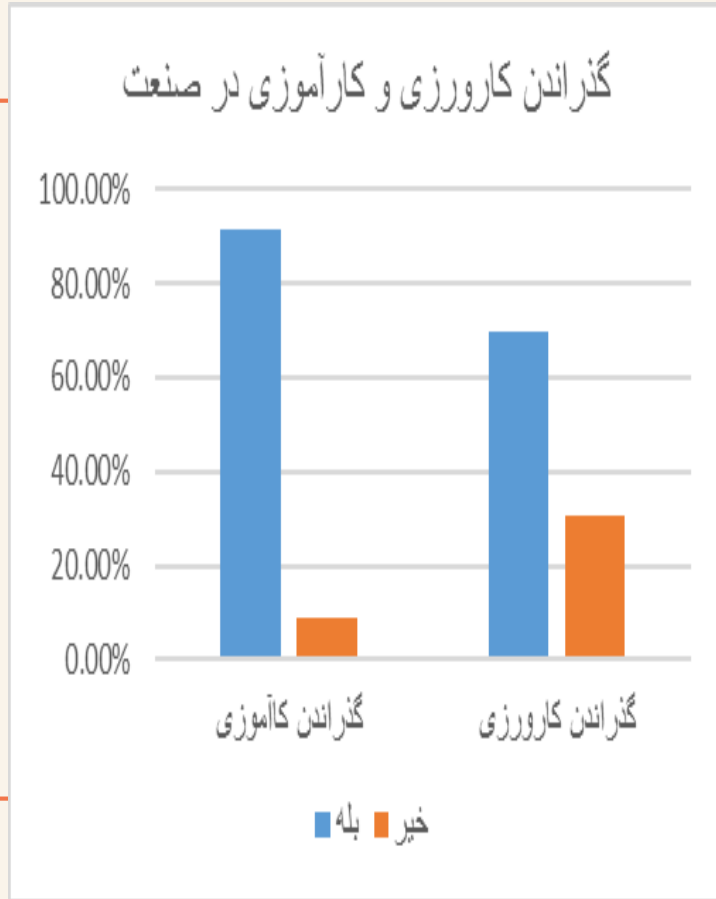
آیا مایل به ادامه فعالیت حرفه‌ای در صنعت داروسازی هستید؟

بله ■ خیر ■

وضعیت گذراندن کارآموزی و کارورزی صنعت

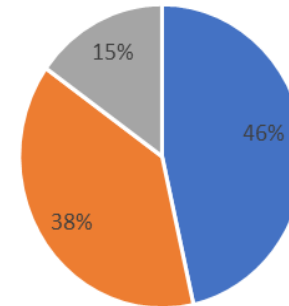
- گذراندن کارآموزی صنعت:
  - گذرانده‌ام: ۹۱,۲٪ (حدود ۹۴ نفر)
  - نگذرانده‌ام: ۸,۸٪ (حدود ۹ نفر)
- گذراندن کارورزی صنعت:
  - گذرانده‌ام: ۶۹,۶٪ (حدود ۷۱ نفر)
  - نگذرانده‌ام: ۳۰,۴٪ (حدود ۳۲ نفر)

بله خیر

تغییر نگرش نسبت به صنعت بعد از گذراندن کارآموزی

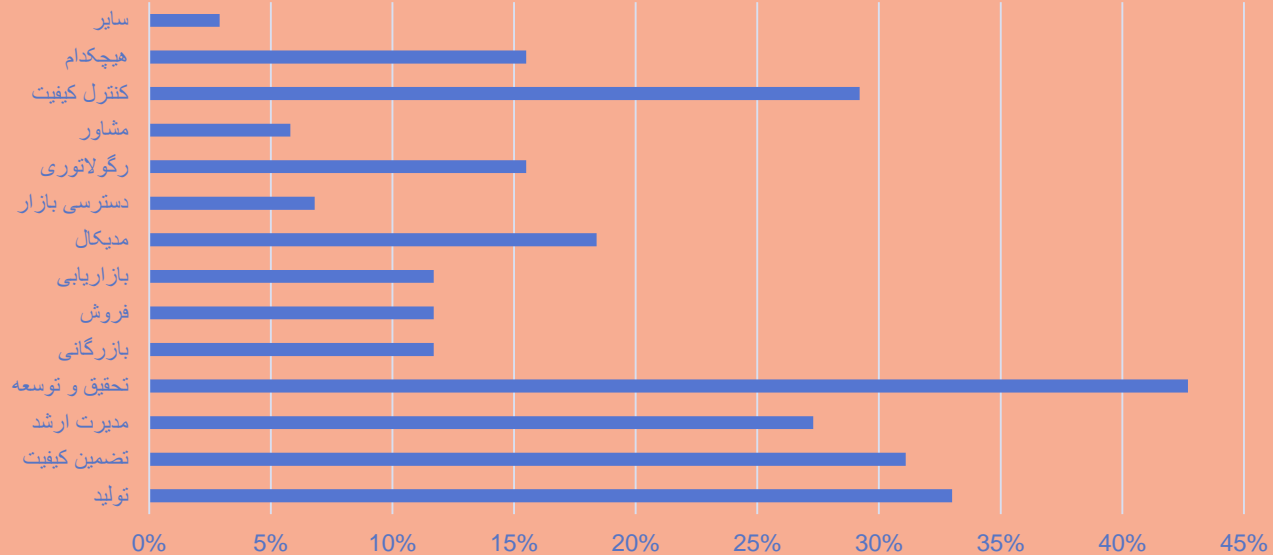
تمایل شما برای فعالیت در صنعت بعد از گذراندن واحد
کارآموزی صنعت چه تغییری کرده است؟

■ بیشتر شده است ■ تغییری نکرده است ■ کمتر شده است

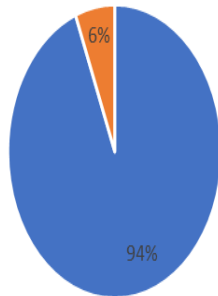

تمایل به فعالیت در کدام یک از موقعیت‌های یک شرکت را دارید؟

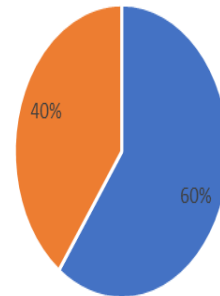

آیا حضور و نظارت داروساز در فرایندهای یک شرکت داروسازی کاربردی است؟

بله ■ خیر ■

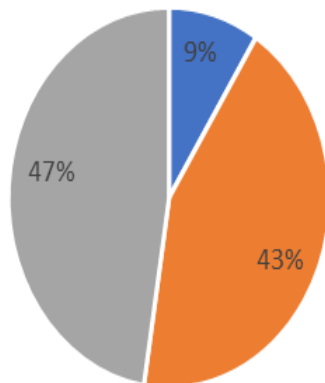
آیا تاکنون طرح درس کارآموزی، کارورزی و کوریکولوم آموزشی را مطالعه کرده‌اید؟

بله ■ خیر ■

آیا مفاد کوریکولوم درسی برای مسیر داروسازی صنعتی در دوره عمومی لازم و کافی است؟

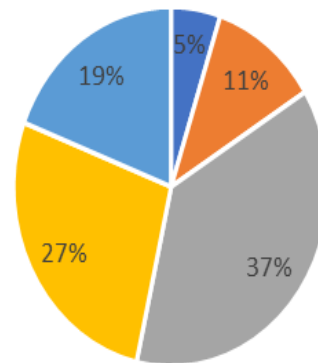

■ بله ■ تأخردی ■ خیر

چگونه کارآموزی صنعت دانشکده خود را ارزیابی می‌کنید؟

دیدگاه خودتان از کارآموزی صنعت دانشکده محل تحصیل خود
را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

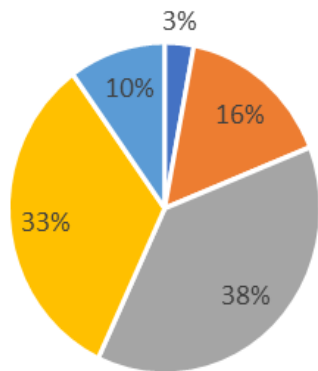

■ خیلی ناراضی ■ ناراضی ■ متوسط ■ راضی ■ خیلی راضی

کارآمدی دروس تئوری دانشگاه در حضور در کارخانه

دروس تئوری آموزش داده شده در دانشکده خودتان را به چه میزان کارآمد در فاز حضور در یک کارخانه داروسازی صنعت ارزیابی می‌کنید؟

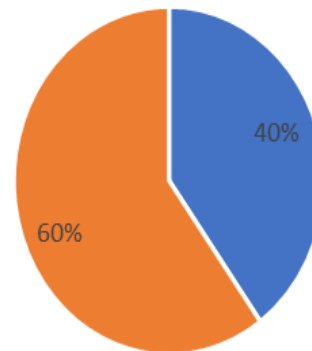

خیلی کم ■ کم ■ متوسط ■ زیاد ■ خیلی زیاد

بازدید از شرکت داروسازی

آیا به جز فرصت کارآموزی و کارورزی از یک شرکت داروسازی بازدید داشته‌اید؟

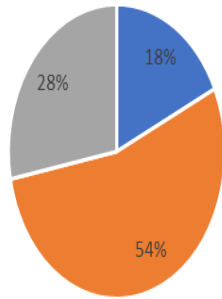

بله ■ خیر ■

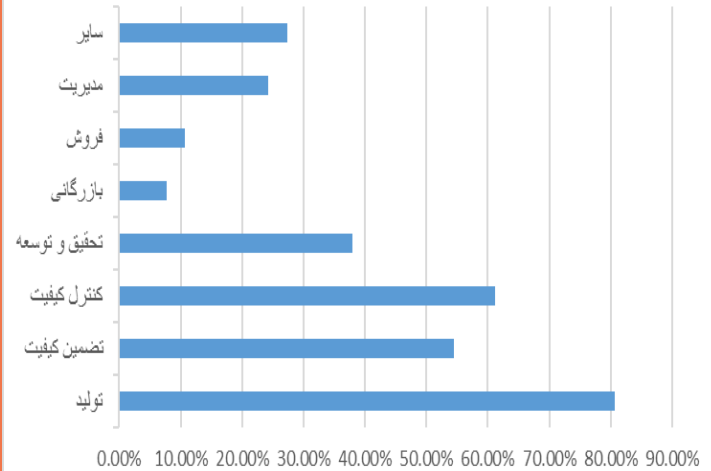

عملکرد شرکت را در میزان آموزش‌های ارائه‌شده به شما چگونه ارزیابی می‌کنید؟

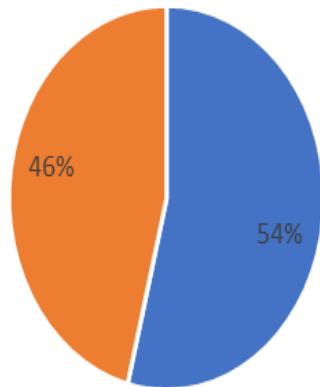
■ آموزش‌های جامع و کاربردی ■ آموزش‌های متوسط ■ آموزش‌های ناکافی

بخش‌های بازدید شده

ساعت تدریس کارآموزی ها

آیا تدریس‌های کارآموزی شما طبق ساعت‌ها و محتواهای
کوریکولوم بوده‌است؟

■ بله ■ خیر

کارآموزی تجربه بهتری می بود اگر ....

- افزایش مدت زمان دوره های آموزش عمیق تر / برقراری اسکان مناسب و سرویس رفت و آمد
- افزایش کارهای عملی و حل مساله هرچند پیش پا افتاده
- انتخاب داروساز به عنوان مسئول آموزشی دانشجویان
- آموزش درست اصول و نحوه و دلایل استفاده از آنها
- ایجاد پروژه های واقعی از خود صنعت و اجرای برخی کلاس ها در خود شرکت و برقراری دوره های دانشجویان در بیش از یک شرکت
- زود تر به برگزاری اقدام شده پرسشنامه های مرتبط به علاقه و استعداد در زمینه مربوطه پرشوند و البته دوره های تئوری مرتبط با بخش های مختلف برگزار شده سپس برحسب علاقه هر فرد در یک بخش تخصصی به معنای واقعی کلمه ها بخش را آموزش ببینند مانن بخش قرص سازی روی گایدلاین ها مانور بیشتر داده شود.

چه چیزی در بازدید از شرکت باعث ناخوشایندی شما شد؟

- بی نظمی و مشکلاتی از جمله تحریم اقتصادی که منجر به توقف بخش عظیمی از کار شده بود
- اشباع جایگاه داروساز در بعضی پست ها با افراد رشته های دیگر
- شبیه بازدید مدرسه بود
- برخورد نادرست کارکنان و کارشناس ها و نگاه از بالا به پایین
- کم بودن تعداد داروساز در شرکت ها (داروسازی دانا تقریبا فاقد داروساز بود)
- کیفیت پایین تغذیه ای و مشکلات سبک زندگی بعلت بی خوابی و ...روتین و یکنواخت بودن و نبود روح و خلاقیت در آن
- ناهماهنگی در بازدید ها
- مستهلک بودن تجهیزات و سایر مشکلات مرتبط با صنعت کشور
- پایین بودن کیفیت مواد اولیه مصرفی
- تعطیلی خطوط تولید که در گذشته فعال بودند
- مدت زمان کوتاه بازدید و عدم انجام کار عملی کافی و بازدید سطحی
- طولانی بودن زمان کار بدون استراحت و دوری مسیر و عدم رزرو خوابگاه و سرویس رفت و آمد
- نبود بهداشت و کیفیت پایین محصولات و قدیمی بودن دستگاه ها و تکنولوژی ضعیف
- زیادی تعداد کارآموز به نسبت زمان و عدم اهمیت به یادگیری درست کارآموزان و البته کم اطلاعی مسئولین از داروسازی

پیشنهادات (Recommendations):

- **بهبود طرح‌های درسی:** با توجه به نتایج، بهبود محتوای کوریکولوم آموزشی برای هماهنگی بهتر با نیازهای صنعت ضروری به نظر می‌رسد. در کشورهایمانند چین و عربستان یک نکته مثبت در امر کارآموزی وجود دارد که بازه‌های کارآموزی طولانی‌تر بوده و برای هفته‌های مختلف آن امکان ارتباط دانشجویان با بخش‌ها و سکتورهای مختلف به مرور زمان برنامه‌ریزی شده و برقرار شده‌اند و بر مبنای برنامه‌زمانی معین پیش می‌رود.
- **افزایش دوره‌های عملی:** فراهم آوردن فرصت‌های بیشتر برای کار عملی در شرکت‌های داروسازی می‌تواند به تقویت مهارت‌های عملی دانشجویان کمک کند.
- **ارتباط موثرتر با مربیان:** ایجاد ارتباط مؤثرتر بین دانشجویان و مربیان در دوره‌های کارآموزی می‌تواند اعتماد به نفس و خودکارآمدی دانشجویان را بهبود بخشد. در مطالعات مربوط به سایر کشورها نیز این یکی از مسائل و دغدغه‌های دانشجویان بوده است.

نتیجه گیری (Conclusion):

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که دوره‌های کارآموزی و کارورزی نقش مهمی در افزایش آگاهی دانشجویان از فرصت‌های شغلی در صنعت داروسازی ایفا می‌کنند. با این حال، برخی چالش‌ها از جمله عدم تطابق کامل بین آموزش‌های دانشگاهی و نیازهای واقعی صنعت، و نبود ارتباط موثر با اساتید و مربیان در محیط کارآموزی وجود دارد که می‌تواند منجر به کاهش اعتماد به نفس دانشجویان شود. از طرف دیگر، دانشجویانی که توانسته‌اند تجربه کار عملی بیشتری در شرکت‌های داروسازی کسب کنند، اعتماد به نفس بالاتری در مواجهه با چالش‌های شغلی دارند و نگرش مثبت‌تری نسبت به ادامه فعالیت حرفه‌ای در صنعت پیدا کرده‌اند. مطالعات مرتبط با سایر کشورها نیز نشان دهنده همین نتیجه بوده است گرچه ارائه کوریکولوم برای این کشورها در کل مناسب تر بوده است.

پرسشنامه حاضر نشان‌دهنده نیاز به بهبود کیفیت آموزش‌های نظری و عملی در دوره‌های کارآموزی و کارورزی است. همچنین، توجه به نظرات دانشجویان می‌تواند به ارتقاء برنامه‌های آموزشی و افزایش انگیزه آن‌ها برای فعالیت در صنعت داروسازی کمک کند. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده، پیشنهاد می‌شود که دانشگاه‌ها و شرکت‌های داروسازی همکاری بیشتری داشته باشند تا تجارب عملی دانشجویان بهبود یابد. این اطلاعات می‌تواند به عنوان مبنایی برای طراحی یک اینفوگرافیک جذاب و آموزنده مورد استفاده قرار گیرد که نتایج آماری را به صورت بصری نمایش دهد.

منابع

1. Bin Saleh G, Rezk NL, Laika L, Ali A, El-Metwally A. Pharmacist, the pharmaceutical industry and pharmacy education in Saudi Arabia: A questionnaire-based study. Saudi Pharm J. 2015 Oct;23(5):573-80. doi: 10.1016/j.jsps.2015.02.019. Epub 2015 Mar 7. PMID: 26594125; PMCID: PMC4605904.
2. .Exploring the experiences and expectations of pharmacist interns in large general hospitals in China: from the perspective of interns
3. .Factors influencing future career interests of pharmacy interns in Saudi Arabia: a survey from 25 colleges of pharmacy

